

บทความสรุปสถานการณ์ “สิ่งแวดล้อม เมืองจันทน์ ”

จัดทำโดย

สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี

“สิ่งแวดล้อม เมืองจันท”

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดในภาคตะวันออก ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 6,338 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,961,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.6 ของพื้นที่ภาคตะวันออกและเท่ากับร้อยละ 1.8 ของพื้นที่ทั้งประเทศ

จังหวัดจันทบุรีโดยแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น10อำเภอแยกเป็น76 ตำบล 731หมู่บ้านซึ่งแต่ละอำเภอมิเนื้อที่ ดังนี้อำเภอเมืองจันทบุรี 253.09 ตร.กม. อำเภอขลุง 756.04 ตร.กม. อำเภอท่าใหม่ 612.80 ตร.กม. อำเภอโป่งน้ำร้อน 926.97 ตร.กม. อำเภอมะขาม 480.10 ตร.กม. อำเภอแหลมสิงห์ 190.81 ตร.กม. อำเภอสอยดาว 733.82 ตร.กม. อำเภอแก่งหางแมว 1,254.13ตร.กม. อำเภอนายายอาม 300.02ตร.กม.และอำเภอเขาคิชฌกูฏ มีเนื้อที่ 830.22 ตร.กม. การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่งองค์การบริหารส่วนตำบล 34 แห่งเทศบาลเมือง 5 แห่ง และเทศบาลตำบล 42 แห่ง

2. สภาพภูมิอากาศ

จันทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีฝนมากของประเทศไทยมีฝนตกชุกติดต่อกันประมาณ 6 เดือนต่อปี เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูง บริเวณที่อยู่ด้านหน้าของทิวเขาจะเกิดลักษณะฝนภูเขาตกอยู่เสมอ ลักษณะดังกล่าวอาจทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากรุนแรง เข้าท่วมพื้นที่ใกล้เคียงและบริเวณตัวเมืองได้ ประกอบอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อย่างเต็มที่ ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไปบริเวณอำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุงซึ่งเป็นบริเวณชายฝั่งทะเลด้านรับลม

ในปี 2561มีฝนตกจำนวนทั้งหมด 178วัน วัดปริมาณน้ำฝนได้รวม2,402.20 มิลลิเมตร เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือน มิถุนายน จำนวน 28 วัน และมีอุณหภูมิต่ำสุดทั้งปี 28.03 องศาเซลเซียส โดยมีเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุดในรอบปี คือ เดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิ 18.20องศาเซลเซียส ส่วนเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุดในรอบปี คือ เดือนธันวาคม วัดได้ 36.20 องศาเซลเซียส

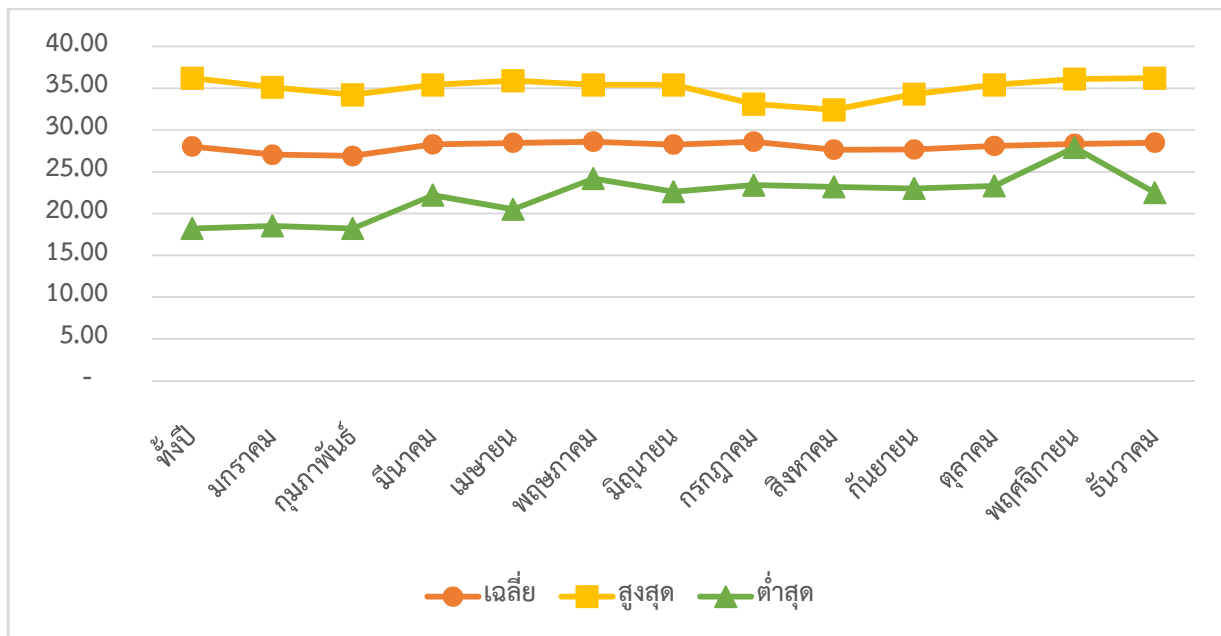
ตารางที่ 1 สถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดจันทบุรี ปี พ.ศ. 2557 – 2561

รายการ/ปี	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561
ฝนรวม (มิลลิเมตร)	2,768.70	2,721.40	3,449.4	3,681.6	2,402.2
จำนวนวันฝนตก (วัน)	159	157	168	176	178

ตารางที่ 2 อุณหภูมิ ณ สถานีตรวจอากาศ เป็นรายเดือน พ.ศ. 2561

เดือน	เฉลี่ย (°C)	สูงสุด (°C)	ต่ำสุด (°C)
ทั้งปี	28.03	36.20	18.20
มกราคม	27.05	35.10	18.50
กุมภาพันธ์	26.88	34.20	18.20
มีนาคม	28.27	35.40	22.20
เมษายน	28.46	35.90	20.50
พฤษภาคม	28.60	35.40	24.20
มิถุนายน	28.26	35.40	22.60
กรกฎาคม	28.59	33.10	23.40
สิงหาคม	27.64	32.40	23.20
กันยายน	27.66	34.30	23.00
ตุลาคม	28.08	35.40	23.30
พฤศจิกายน	28.33	36.10	27.90
ธันวาคม	28.48	36.20	22.50

แผนภูมิที่ 1 อุณหภูมิ ณ สถานีตรวจอากาศ เป็นรายเดือน พ.ศ. 2561

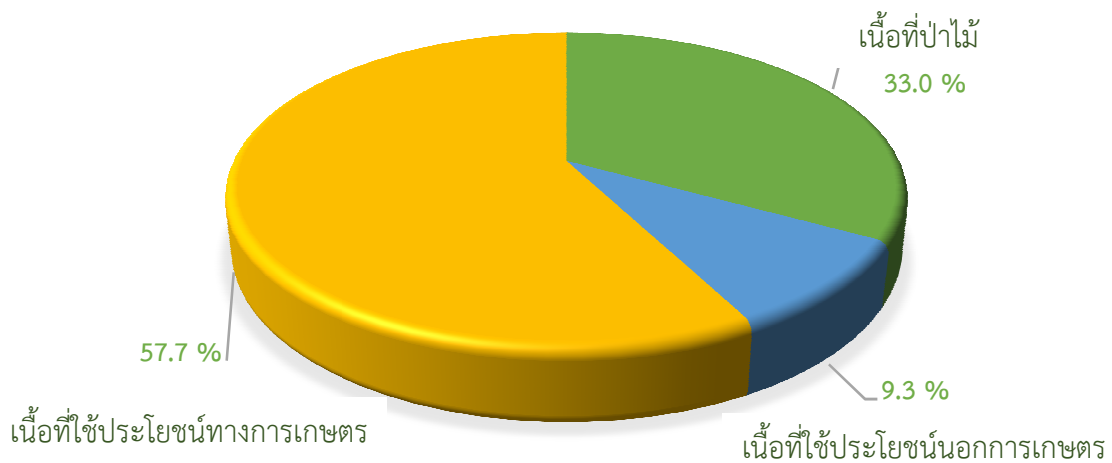
3. ลักษณะการใช้ที่ดินจังหวัดจันทบุรี

ในปี 2595จังหวัดจันทบุรีมีเนื้อที่ทั้งหมด 3,961,250 ไร่ สามารถแบ่งออกตามลักษณะการใช้ที่ดินเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ เนื้อที่ป่าไม้จำนวน 1,306,863 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.0 เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 2,285,015 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.7 และเนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร จำนวน 369,372 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตารางที่3จำนวนพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประเภทของการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2559

ประเภทของการใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
เนื้อที่ป่าไม้	1,306,863	33.0
เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	369,372	9.3
เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	2,285,015	57.7
รวม	3,961,250	100.0

แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนการใช้ที่ดินจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2559

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4. คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน(แม่น้ำและคลองสาขา)

จากข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี) โดยใช้ดัชนีคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) พบว่า ในปี 2560 จังหวัดจันทบุรีมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี ร้อยละ 68 ลดลงจาก ปี 2559 ที่เท่ากับ 71 โดยไม่มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และเสื่อมโทรมมาก

5. คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

จากข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี) โดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index: MWQI) พบว่า ในปี 2560 จังหวัดจันทบุรี มีคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีร้อยละ 84 เพิ่มขึ้นจาก ปี 2559 ที่เท่ากับ 81 จัดอยู่ในอันดับ 1 ของประเทศ และเมื่อพิจารณาในช่วงปี 2558 – 2560 พบว่า คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งมีแนวโน้มดีขึ้น

6. การจัดการขยะ

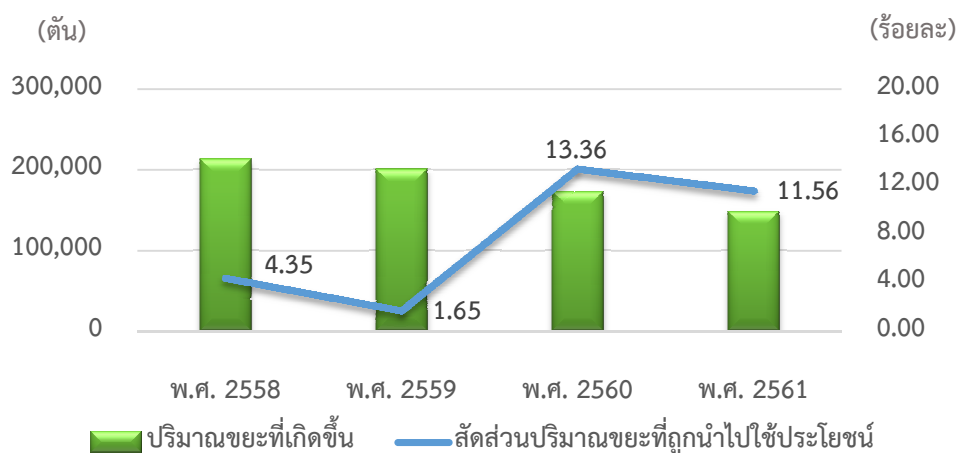
จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีพบว่า ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2558 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจำนวน 213,565 ตัน ลดลงเหลือ 201,020 , 173,010 และ 148,723 ในปี พ.ศ. 2561 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ปริมาณขยะในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประเภทการจัดการขยะ ปี พ.ศ. 2557 - 2561

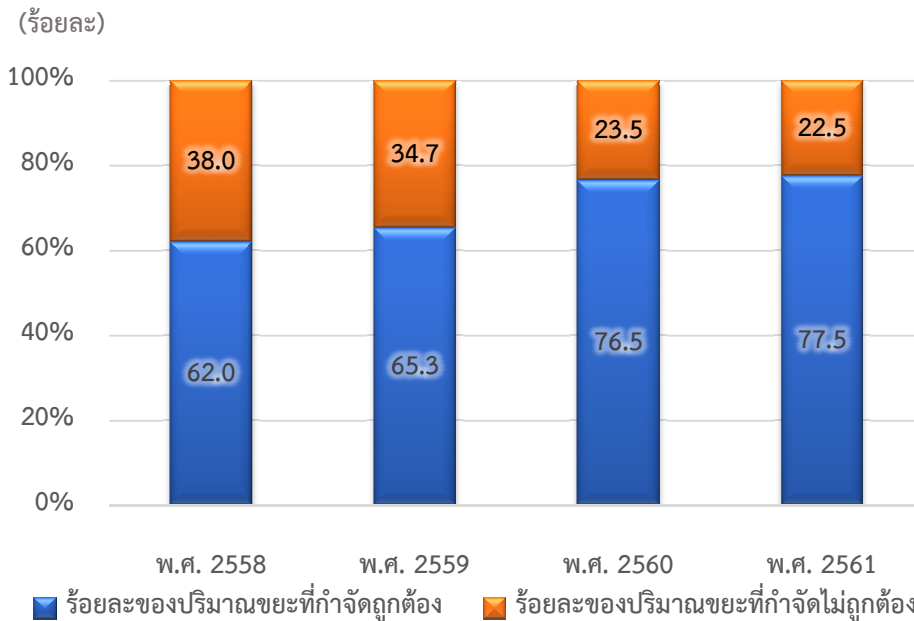
รายการ	หน่วย	2558	2559	2560	2561
1. ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	ตัน	213,565	201,020	173,010	148,723
2. ปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์	ตัน	9,293	3,318	23,116	17,190
3. ปริมาณขยะที่มีการเก็บขนไปกำจัด	ตัน	121,333	133,185	108,197	108,136
4. ปริมาณขยะสะสม	ตัน	83,415	22,567	13,219	23,398
5. ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง	ตัน	75,267	86,980	82,819	83,836
6. ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง	ตัน	46,067	46,205	25,379	24,300

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

แผนภูมิที่ 3 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และสัดส่วนปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2558 – 2561

แผนภูมิที่ 4 ร้อยละของปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง และร้อยละของปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2558 – 2561

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

จากการเปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องกับปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง พบว่าในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา จังหวัดจันทบุรีมีแนวโน้มสัดส่วนการกำจัดขยะที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2558 มีร้อยละของปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง คือ ร้อยละ 62.0 ของปริมาณขยะที่มีการขนไปกำจัดทั้งหมด และเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 65.3 , 76.5 และ ร้อยละ 77.5 ในปีพ.ศ. 2561 ตามลำดับ

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่า ในแต่ละปีจังหวัดจันทบุรีมีการสร้างขยะที่ลดลง และมีทิศทางการกำจัดขยะที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับนโยบายการรักษาสิ่งแวดล้อมของชาติตั้งนั้น เพื่อเป็นการจัดการปัญหาอย่างยั่งยืน จึงควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์ของการคัดแยกขยะ การทิ้งขยะให้ถูกที่ การแปรรูปขยะ ตลอดจนการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนให้ลดลง ก่อนนำมาทิ้งในที่ส่วนรวม ซึ่งหน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นจิตสำนึกสาธารณะของประชาชนที่มีใจรักความสะอาด คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ลดการปล่อยมลพิษลงสู่แม่น้ำลำคลอง ส่งผลให้เป็นชุมชนน่าอยู่ ปลอดภัย ลดโรคร้ายจากมลภาวะที่เป็นพิษ